

Sygn. akt I C 266/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 listopada 2017 r.

Sąd Rejonowy w Brzezinach Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

przewodniczący: SSR Kamil Kazimierczak

protokolant: sekr. sąd. Dominika Kozłowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 listopada 2017r. w B.

sprawy

z powództwa H. K.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A.

o odszkodowanie i zadośćuczynienie

1. zasądza od Towarzystwa (...) S.A. na rzecz H. K. kwotę 10.000,- (dziesięć tysięcy) złotych tytułem odszkodowania i 30.000,- (trzydzieści) tysięcy złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę,
2. zasądza od Towarzystwa (...) S.A. na rzecz H. K. kwotę 6000 (sześć tysięcy) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu,
3. nakazuje pobrać od zasądza od Towarzystwa (...) S.A. na rzecz skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Brzezinach kwotę 400,- (czterysta) złotych tytułem części nieuiszczonych kosztów postępowania, wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa,
4. nie obciąża stron nieuiszczonymi kosztami postępowania w pozostałej części.

I C 266/17

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 17 maja 2016r. H. K. zażądała od Towarzystwa (...) S.A. w W., zwanego dalej ubezpieczycielem, zapłaty kwoty 50.000 złotych, w tym 40.000,- złotych tytułem za śmierć syna R. K. oraz 10000 złotych tytułem odszkodowania za pogorszenie się jej sytuacji życiowej w związku ze śmiercią syna. Pozwany wniósł o oddalenie powództwa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 7 kwietnia 2002r. P. M. kierował samochodem osobowym w sposób nieostrożny, będąc w stanie nietrzeźwości, w wyniku czego na zakręcie zjechał na pobocze i uderzył w drzewo, powodując wypadek drogowy, w którym zginął on oraz jego pasażer R. K. – w wieku 26 lat.

(bezsporne w świetle stanowisk stron i kopii postanowienia Prokuratury Rejonowej w Brzezinach o umorzeniu śledztwa z uwagi na śmierć sprawcy k. 9-12)

Przed śmiercią R. K. mieszkał i pracował razem z rodzicami, którym pomagał w prowadzeniu działalności gospodarczej w postaci zakładu zajmującego się produkcją ogrodzeń betonowych. Był dobrym synem. W prowadzonym zakładzie

był kierowcą, a na przyszłość zaplanowano, że przejmie tę działalność. W związku z jego śmiercią rodzice zakończyli po jakimś czasie działalność gospodarczą. Jedną z przyczyn tej decyzji było to, że H. K. wjeżdżająca na podwórko ciężarówka kojarzyła się zawsze z synem. Po śmierci syna korzystała z pomocy psychologa.

(dowód: zeznania powódki k. 87, 54v, nagranie z 8 listopada 2017r. od min. 00:06:31 do 00:21:49, zeznania świadka A. D. k. 55)

Śmierć R. K. wywołała u jego matki reakcję psychologiczną żałoby, która przez okres jednego roku powodowała znaczne cierpienie, którego zakres nie wykraczał poza ogólnie przeżywaną w takich wypadkach reakcję. Żałoba ta trwa po dziś dzień, choć jej zakres uległ zmniejszeniu wraz z upływem czasu.

(dowód: opinia biegłego psychologa T. K. k. 61 – 65)

Towarzystwo (...) S.A. w W., które ubezpieczało odpowiedzialność cywilną P. M. za ruch pojazdu, którym kierował, odmówiło wypłaty jakiegokolwiek kwoty.

(bezsporne w świetle stanowisk stron i korespondencji z ubezpieczycielem k. 16-18, akta szkodowe w załączeniu)

Oceniając zgromadzony w sprawie materiał dowodowy sąd uznał dowody niewymienione wyżej w uzasadnieniu za nieistotne dla sprawy.

Sąd zważył co następuje:

W ocenie sądu oba powództwa są usprawiedliwione co do zasady.

Podstawę prawną żądania odszkodowania stanowi art. 436 §1 k.c., na mocy którego samoistny posiadacz środka komunikacji wprawianego w ruch za pomocą sił przyrody odpowiada na zasadzie ryzyka za szkodę na osobie lub mieniu wyrządzoną przez ruch pojazdu. W przedmiotowej sprawie szkoda została wyrządzona w mieniu przez ruch ubezpieczonego pojazdu.

Dalsze rozważania o podstawie prawnej żądania pozwu zacząć wypada od stwierdzenia, że art. 446 § 4. Przewidujący możliwość zasądzenia zadośćuczynienia osoby najbliższej dodany został do kodeksu cywilnego ustawą z dnia 30 maja 2008 r. (Dz.U. Nr 116, poz. 731), która weszła w życie 3.08.2008 r., podczas gdy zdarzenie będące podstawą faktyczną powództwa miało miejsce w roku 2004. Taka argumentacja znalazła się w odpowiedzi na pozew.

Odnosząc się do żądania pozwu wskazać należy jednak na treść obowiązującego w dacie śmierci R. K. przepisu art. 446 §3 k.c., w myśl którego sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli wskutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej. W art. 448 k.c. w wersji obowiązującej w dacie śmierci ww. osoby wskazano, że w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Przepis art. 445 § 3 stosuje się.

Podzielić należy przy tym wypracowany przez orzecznictwo Sądu Najwyższego i sądów powszechnych pogląd, że na gruncie art. 446 § 3 k.c. naprawieniu podlega szczególny rodzaj uszczerbku, w którym elementy majątkowe i niemajątkowe wzajemnie się przenikają i przeplatają. Ponadto w judykaturze Sądu Najwyższego dopuszczono również możliwość oparcia roszczenia o zadośćuczynienie za śmierć osoby najbliższej na przepisie art. 448 k.c. (po zmianie tego przepisu dokonanej 28.12.1996 r.). Tak więc z dniem wejścia w życie art. 446 § 4 k.c. istniały w prawie polskim co najmniej dwie podstawy normatywne umożliwiające uwzględnienie roszczenia o zadośćuczynienie z tytułu śmierci najbliższego członka rodziny.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z 22.10.2010 r. w sprawie III CZP 75/10, wprowadzenie przez ustawodawcę art. 446 § 4 k.c. nie było jedynie potwierdzeniem dopuszczalności dochodzenia zadośćuczynienia za śmierć osoby

najbliższej. Przepis ten spełnia bowiem dwie istotne funkcje normatywne. Po pierwsze, zawęża w porównaniu z art. 448 k.c. krąg osób uprawnionych do dochodzenia zadośćuczynienia. Po drugie, ułatwia dochodzenie zadośćuczynienia z uwagi na wynikające z niego przesłanki odpowiedzialności deliktowej. Umożliwia w końcu ograniczenie zakresu stosowania art. 446 § 3 k.c.

Podstawę odpowiedzialności ubezpieczyciela za szkodę wyrządzoną przez posiadacza pojazdu stanowi art. 822 §1 k.c., w myśl którego przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłaty określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony.

Podsumowując powyższe wywody stwierdzić można, że niewątpliwie powodowie mają prawo domagać się od pozwanego zadośćuczynienia za śmierć osoby najbliższej, i to pomimo tego, że śmierć tej osoby nastąpiła przed wejściem w życie przepisu art. 446 §4 w obecnym jego brzmieniu.

Rozważając wysokość poszczególnych żądań pozwu sąd uznał, że właściwym zadośćuczynieniem za śmierć syna byłaby dla powódki – matki R. K. kwota 60000 złotych, należna jej na zasadzie cytowanego art. 448 k.c., a ponadto kwota 20.000,- złotych odszkodowania należna na podstawie cytowanego art. 446 §3 k.c. Kwoty te winny być jednak zmiarkowane o 50% na zasadzie art. 362 k.c., w myśl którego jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. W przedmiotowej sprawie sąd uznał, że poszkodowany R. K. przyczynił się do swojej śmierci w połowie, wykazując co najmniej dużą nieostrożność, objawiającą się w tym, że wsiadł do samochodu kierowanego przez osobę nietrzeźwą. Zmiarkował więc zasądzone zadośćuczynienie i odszkodowanie o połowę, przysądżając łącznie 40.000,- złotych, w tym 30.000,- tytułem zadośćuczynienia i 10.000,- tytułem odszkodowania.

Koszty procesu zasadzono na rzecz powódki na zasadzie art. 98 §1 k.p.c.

Pozwanego obciążono nieuiszczonymi przez powoda kosztami sądowymi od uwzględnionej części powództwa częściowo, a mianowicie w kwocie 400,- złotych – na podstawie art. 113 ust. 1 u.k.s.c.